

Vzw Roppov
Martelaarslaan 212 9000 Gent tel 09/224.09.15 fax 09/233.35.89
e-mail info@roppov.be web www.roppov.be

Vraag naar het sluiten van de deuren in de jeugdrechtbank tijdens zittingen die dossiers Bijzondere Jeugdbijstand behandelen.

Vanwaar onze vraag?

De Roppov ouderwerking heeft een opdracht in het kader van participatief werken en de ervaringen hieromtrent van ouders van jongeren binnen de Bijzondere Jeugdbijstand. In het netwerk spreken zowel ouders, als professionele hulpverleners als directies mee. Op verschillende van deze overlegtafels werd reeds meermaals hetzelfde probleem gesignaleerd.

Bij een zitting in Jeugdrechtbank blijven in het kader van de 'openbaarheid van de rechtspraak' de deuren van de rechtszaal steeds open. Dit heeft als gevolg dat ieder die op de gang zit, kan meeluisteren en zelfs binnen kan stappen om alles te volgen.

Ouders vinden het erg storend wanneer iedereen die op de gang zit, iedereen die wil binnenwandelen, zomaar zaken uit hun privé kan horen. Het gaat niet altijd over wat men noemt 'als misdrijf omschreven feiten', het gaat vaak over opvoedingssituaties, gedrag van de jongere, privé zaken over het gezin en de jongere. Zaken die erg gevoelig liggen, zowel bij de ouders als bij de jongere.

Hulpverleners en directies signaleren dat het feit dat de deuren open blijven, haaks staat op het feit dat zijzelf zeer omzichtig omgaan met informatie over de privé-situatie van de jongere en van de ouders. In het Decreet Rechtspositie van de Minderjarige in de Integrale Jeugdhulp, staat ook duidelijk omschreven waaraan professionelen zich dienen te houden in verband met informatie overdracht en inzage in het dossier.

Hoe zit dat dan met de bescherming van de privacy? van de jongere? en van de ouders? wanneer iedereen de rechtszaal kan binnenwandelen om mee te luisteren?

Zowel voor de betrokken cliënten als voor betrokken professionelen zou het een blijk van respect zijn indien de deuren van de rechtszaal gesloten worden bij bespreking van dossiers Bijzondere Jeugdbijstand.

Positieve ervaringen:

- ❖ Jeugdrechters die de jongere eerst zijn/haar verhaal laat doen, apart in zijn bureau, zodat dit niet meer herhaald moet worden in het openbaar.
- ❖ In sommige jeugdrechtbanken gaan de bijeenkomsten door in een gewone kamer. De enige aanwezigen zijn: de ouders, de jongere, de eigen begeleiders en de jeugdrechter.
- ❖ Sommige jeugdrechters sluiten de deuren wanneer het hen gevraagd wordt.

Het kinderrechtencommissariaat wijst ons op de volgende bepalingen:

Uit: General Comment (= nadere uitleg van het Comité voor de rechten van het kind van een aantal bepalingen uit het Kinderrechtenverdrag), in casu over Juvenile Justice .

Bepalingen die hier van belang zijn (§ 65-66):

"In order to protect the privacy of the child, most States parties have as a rule – sometimes with the possibility of exceptions - that the court or other hearings of a child accused of an infringement of the penal law should take place behind closed doors. This rule allows for the presence of experts or other professionals with a special permission of the court. Public hearings in juvenile justice should only be possible in well-defined cases and at the written decision of the court. Such a decision should be open for appeal by the child. The Committee recommends that all States parties introduce the rule that court and other hearings of a child in conflict with the law be conducted behind closed doors. Exceptions to this rule should be very limited and clearly stated in the law. The verdict/sentence should be pronounced in public at a court session in such a way that the identity of the child is not revealed. (...)."

Vertaling: *‘Om de privacy van het kind te beschermen, hebben de meeste staten als regel (soms met de mogelijkheid van uitzonderingen) dat de rechtszaak of het horen van een kind dat beschuldigd is van een overtreding van de strafwet, achter gesloten deuren zou plaatsvinden. Deze regel staat de aanwezigheid toe van experts of andere professionelen met een speciale toestemming van de rechtbank. Publieke hoorzittingen in jeugdrecht zouden enkel mogelijk mogen zijn in welbepaalde zaken en door een geschreven beslissing van de rechtbank. Deze beslissing zou moeten vatbaar zijn voor beroep door het kind. Het comité (voor de rechten van het kind) raadt aan dat alle staten de regel invoeren dat rechts- en hoorzittingen voor een kind dat in aanraking komt met de wet, achter gesloten deuren gevoerd zouden worden. Uitzonderingen op deze regel zouden zeer beperkt en door de wet bepaald dienen te worden. De uitspraak zou in openbaarheid moeten uitgesproken worden op een rechtszitting op en zodanig wijze dat de identiteit van het kind niet kenbaar gemaakt wordt.’*

Uit: Advies van de raad van State bij het initieel wetsvoorstel betreffende het sluiten der deuren in familiezaken (ingediend door mevrouw Christine Defraigne) (Advies Raad van State nr. 44.203/2 van 2 juni 2008 bij het wetsvoorstel 3-1466/1 — 2005/2006, 4-295/2)

‘In dit wetsvoorstel werd ook voorzien in een behandeling achter gesloten deuren bij MOF-zaken. In zijn advies hierover stelt de Raad van State het volgende:

"Doordat in het voorstel gewag wordt gemaakt van alle procedures « bedoeld in de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming », omvat het voorstel het geval waarin een persoon vervolgd wordt wegens een als misdrijf omschreven feit, gepleegd vóór de volle leeftijd van achttien jaar (artikel 36, 4o, van de voornoemde wet van 8 april 1965). De wetgever dient zich ervan te vergewissen dat dit duidelijk de bedoeling is. In zo'n geval is namelijk een andere behandeling met gesloten deuren aan de orde dan in het geval van familierechtelijke procedures, al was het maar omdat ze niet uitsluitend op het privéleven van de minderjarige betrekking heeft, maar ook op het slachtoffer en het publiek in het algemeen. Het is weliswaar niet uitgesloten dat behandeling met gesloten deuren gewettigd is in het geval van procedures tegen personen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd vóór de volle leeftijd van achttien jaar (1), maar hiervan mag geen algemene regel worden gemaakt zonder afwijkingmogelijkheid waartoe de geadieerde rechter besluit.....’

Toch kunnen we stellen dat de meeste dossiers Bijzondere Jeugdbijstand geen misdrijf bevatten. De wetgeving maakt sowieso al een onderscheid in de behandeling van feiten gepleegd door minderjarigen. Daarnaast kunnen we stellen dat het argument ‘misdrijf’ niet opgaat bij dossiers waarin hiervan geen sprake is, dit wil zeggen bij dossier ‘problematische opvoedingssituatie’.

‘..sluiten van de deuren in de jeugdrechtbank..’ april 2010

Ondertussen werd het bovenvermelde wetsvoorstel betreffende de familiezaken goedgekeurd in de Kamercommissie Justitie :

Volgende zaken worden hierin gesteld:

(informatie uit persbericht hierover uit Nieuwsbrief van Sabien Lahaye-Battheu maart 2010)

- ❖ *‘Alle gerechtelijke procedures die slaan op familiezaken zullen voortaan achter gesloten deuren worden behandeld. Begin dit jaar zette de Senaat het licht op groen voor een wetsvoorstel in die zin van MR-senator Christine Defraigne. De Kamercommissie Justitie keurde vanmorgen een licht aangepaste versie van de tekst goed.’*
- ❖ *‘Het gaat over volgende aangelegenheden, die behoren tot de persoonlijke levenssfeer of die betrekking hebben op kinderen: adoptie; voogdij over minderjarigen; onbekwaamverklaring; vorderingen van echtgenoten betreffende hun wederzijdse rechten en verplichtingen en hun huwelijksvermogensstelsel; echtscheiding, scheiding van tafel en bed, voorlopige maatregelen (ook bij het beëindigen van wettelijke samenwoning), procedures betreffende het ouderlijk gezag en de persoonlijke betrekkingen met een grootouder en vorderingen met betrekking tot de afstamming. Ook materies die met deze onderwerpen samenhangen, zullen achter gesloten deuren plaatsvinden.’*
- ❖ *“Door die familiezaken achter gesloten deuren te behandelen, wordt de privacy van alle betrokken partijen gerespecteerd”, zegt Lahaye-Battheu. “Uiteraard kan de rechter altijd terugkeren naar het principe van openbare zitting, aangezien dit één van de fundamenteën van ons rechtsstelsel is, waar enkel in uitzonderlijke gevallen van kan worden afgeweken.”*

Graag hadden we voor dossiers van jongeren in de Bijzondere Jeugdbijstand dezelfde handelswijze gezien.

*Namens de ouders van de ouderwerking van vzw Roppov,
de leden van de denkgroep en de Raad van Bestuur van vzw Roppov.*

Tevens liet de Unie van Jeugdadvocaten weten, bij monde van dhr. Geert De Cock, deze vraag volledig te steunen. De Unie is voorstander van de gesloten deuren als principe, tenzij er gemotiveerd anders zou worden beslist.